



'Ik heb me zo godvergeten alleen gevoeld'

Op haar tiende verloor Albertine Richaerts beide ouders. Ruim 27 jaar later wordt ze nog steeds geconfronteerd met dit verlies.

'Onvoorwaardelijke liefde kun je alleen van je ouders krijgen.' **TEKST DORIEN FRANKEN FOTOGRAFIE BRENDA VAN LEEUWEN**

Het was zo'n zwoele zomeravond in juli en we zaten in de tuin. De buurvrouw was achterom gekomen om een praatje te maken. Tien dagen daarvoor was ik tien geworden. Rond acht uur bracht mijn vader me naar bed. Hij was nog maar net weg, toen ik mijn moeder in de tuin hoorde schreeuwen: 'Bel de dokter!' Ik rende de trap af, naar buiten. Daar lag mijn vader, in elkaar gestort op de tegels. Buren van aangrenzende tuinen schoten te hulp. Iemand zat op zijn knieën en probeerde hem te reanimeren. Mijn moeder was volledig in paniek. 'Lieve heer, laat het niet waar zijn.' Ze bleef het maar herhalen. De buurvrouw zei tegen me: 'Papa is erg ziek en hij moet naar het ziekenhuis.' Ik wist dat het mis was. Dat voel je gewoon, ook als tienjarige. Mijn moeder ging mee met de ambulance. Pas na middernacht kwam ze terug. Ik was nog wakker toen ze op mijn bed ging

zitten. Ze had gehuild en was in shock. Terwijl ze over mijn gezicht streekte, zei ze kalm: 'Papa is dood. Hij is nu in de hemel.' Daarna pakte ze me op. Die nacht lag ik dicht tegen haar aan en bleef steken op die ene gedachte: zie ik papa dan nooit meer?

Toen mensen in het dorp hoorden dat een van de Richaerts' was overleden, nam iedereen aan dat het om mijn moeder ging. Op haar dertigste kreeg ze een bloedziekte en verloor als gevolg daarvan later een nier. Ik kende haar niet anders dan als nierdialysepatiënt, drie keer per week ging ze naar het ziekenhuis. Haar lichaam was zwak. Na de dood van mijn vader leek het alsof ze alle kracht verloor. Ergens wist ze denk ik wel dat ze geen tachtig jaar zou worden. Op een dag vroeg ze: 'Als ik er nu eens niet meer ben, Albertine, waar zou je dan het liefste heen willen?'

Negen maanden na mijn vaders dood trof ik mijn moeder thuis verward aan. Ik belde meteen de dokter, dat nummer kende ik uit mijn hoofd. Blijkbaar wist ik dat ik dat nummer ooit nodig zou hebben. Ze bleek hersenvliesontsteking te hebben. Kort daarop raakte ze in coma. Ik werd opgevangen door mijn oom Pierre en tante Nelly, met wie ik regelmatig naar het ziekenhuis ging. Op een avond stond ik aan mijn moeders bed. Ze lag in gedempt licht en zag bleek. De kamer had een grauwigte ►



'Als Tara straks tien wordt, zal ik me realiseren wat mijn moeder doormaakte'

kleur en uit haar lijf kwamen allemaal slangetjes. Ik vond het vreselijk haar zo te zien. Ik wilde haar omhelzen, maar ik kon het niet. Ze was niet meer de moeder die ik kende. Vlak voordat we weggingen, pakte ik haar hand en zei: 'Dag mam.' Eventjes opende ze haar ogen. En zachtjes antwoordde ze: 'Dag lieverd. Dag schat.' Dat was ons afscheid. De ochtend daarop is ze gestorven.

Ik was bijna elf toen ik als wees introk bij oom Pierre en tante Nelly, een traditioneel boeregezin met vier kinderen; twee meisjes en twee jongens. Het was een ander nest. Zelden werd gesproken over de dood of het verlies van mijn ouders, er moest gewoon hard worden gewerkt. Ik trok het meest op met Paul, een verstandelijk gehandicapt nakomertje. De enige van mijn leeftijd en degene aan wie ik me het meest verwant voelde. Ik deed alsof alles normaal was, ging naar school en was een vrolijk kind. Maar dat is je pantser, je overlevingsstrategie. Want op zo'n moment kun je het verdriet niet aan, daar verdrink je in en ga je aan dood. Ik heb me in die jaren zo godvergeten alleen gevoeld. Jurjen was de eerste persoon die ik dichterbij durfde laten komen. Liefhebben en verliezen waren voor mij zo met elkaar verbonden. Toen hij zei dat hij van me hield, begon ik te huilen. Ik wist toen dat ik het verlies nog niet had verwerkt. Zoiets gaat in fasen. Ik zie het als een doos met dubbele bodem. Bij belangrijke beslissingen komt het verdriet altijd weer boven. Bijvoorbeeld toen we gingen samenwonen of toen ik moest beslissen of ik kinderen wilde. Dat stelde ik zo lang mogelijk uit, omdat ik bang was dat ik het psychisch niet aankon. Toen Tara geboren werd, was ik tegelijkertijd gelukkig en verdrietig. Het besef van verlies was weer zo aanwezig. Mijn jongste kind Onno is vier en Tara wordt bijna

zeven. Geregeld praat ik met ze over opa en oma die er niet meer zijn. Dan bekijken we foto's of gaan we naar het graf om er bloemen te brengen. Toen we er laatst waren zei Onno: 'Oh, dus ze wonen onder de grond?' Vooral Tara voelt me heel goed aan. Toen ze drie jaar was hadden we ergens ruzie over. Plots schreeuwde ze zomaar *out of the blue*: 'En waarom zijn jouw vader en moeder dood?' Alsof ze mijn onmacht, verdriet en frustratie voelde. Over drie jaar wordt Tara tien en dan zal ik me realiseren wat mijn moeder doormaakte toen ze mij als tienjarig meisje achterliet. Het zijn van die momenten waarop je geconfronteerd wordt met het verdriet.

Een waardevolle gebeurtenis, na de geboorte van de kinderen, is de workshop Dubbel Ouderverlies die ik heb gevolgd. Drie dagen lang ging ik terug in de tijd, was het kind van toen en doorvoelde mijn verdriet nog eens, maar nu anders. De eerste avond dacht ik: wat heb ik nou eigenlijk gemist? Ik heb prachtige kinderen en een schat van een man. Maar toen de drie dagen om waren, kon ik voor het eerst hardop zeggen dat ik wel degelijk iets had gemist: de onvoorwaardelijke liefde van mijn ouders, die warmte en geborgenheid. Ik weet dat die verloren is. Ik kan van niemand, niet Jurjen of de kinderen, of andere mensen in mijn omgeving, verlangen dat ze mij die onvoorwaardelijke liefde geven of het gemis compenseren. Ik ben niemands kind meer. Punt. Dat besef doet pijn.

Mijn moeder zei de avond dat mijn vader stierf: 'Als je ergens mee zit, dan kun je het papa vragen. Hij hoort je.' Het is maf, maar ik heb het gevoel dat ik inderdaad dat contact heb. Als ik mijn ouders nodig heb, zijn ze er voor me. Ik las ergens: een overledene begraaft je, een relatie niet. Tien jaar heb ik me gewenst en geliefd gevoeld. Nu, meer dan ooit, weet ik dat een korte liefde niet minder waardevol hoeft te zijn dan eentje die een leven lang duurt. ■

Albertine Richaerts (37) heeft een relatie met Jurjen. Samen hebben ze twee kinderen, Onno (4) en Tara (6).